

Odprtje informacijskega centra Mladinske iniciative za 3. razvojno os

Ravne na Koroškem, 18.7.2019

govor Aljaža Verhovnika, koordinatorja Mladinske iniciative za 3. razvojno os

Drage Korošice, dragi Korošci!

Spoštovani gostje!

Cenjeni ambasadorji HOČ`MO CESTO!

Mladinska iniciativa za 3. razvojno os obeležuje peto obletnico delovanja. Praviloma obletnice slavimo, vendar leta čakanja na 3. razvojno os, so vse prej kot proslavljanje. Zato ne moremo mimo občutka grenkobe ob dolgih letih čakanja na cesto in občutka pozabljenosti od slovenske vlade. Ne želim biti pesimističen, vendar moram izpostaviti dejstvo, ki ga ne razumem. Praktično vsi slovenski politiki, predsedniki vlad, ministri, poslanci in drugi veljaki dolga leta zatrjujejo, da podpirajo gradnjo 3. razvojne osi na Koroško. Zato ne razumem, kako je lahko minilo že več kot 40 let, ceste pa še vedno nimamo.

Ravno v tem duhu in v naveličanosti obljub, je leta 2014 nastala Mladinska iniciativa za 3. razvojno os. Mladi smo bodočnost vzeli v svoje roke. Ne bomo samo tarnali nad pomanjkanjem in odrezanostjo, ampak smo se odločili, da bomo tudi sami nekaj storili za našo prihodnost. Za pet let vztrajnosti, potrpljenja in požiranja negativnih, tudi žaljivih komentarjev, v večini neupravičeno podanih na naš račun in predvsem za našo energičnost z inovativnimi akcijami, pa smo lahko ponosni. Iniciativa je dokaz, da se aktivno državljanstvo pozitivno obrestuje.

Neštete in precej drage študije, ki jih je naročila država, so pokazale, da je gradnja 3. razvojne osi na Koroško nujna. Za denar, ki so ga terjale študije, bi danes lahko položili že nekaj kvadratnih metrov asfalta. Ne bom ponavljal že neštetokrat slišanih argumentov zakaj je cesta potrebna, ampak bom poudaril samo enega. Utrjevanje suverenosti na svojem ozemlju države. Kvalitetne prometne komunikacije omogočajo državi, da izvaja oblast na svojem ozemlju v celoti. Tudi na obrobni delih, kot je Koroška. Zato projekt 3. razvojne osi niti približno ni miloščina Ljubljane, da nam zgradi cesto, temveč je ključen razvojni in strateški projekt Republike Slovenije in tudi srednjeevropskega prometnega prostora. Zato bi temu primerno tudi pričakovali odnos centra države do projekta.

Mladinska iniciativa za 3. razvojno os je nastala v okoliščinah, ko je leta 2014 tedanje Ministrstvo za promet in okolje zagovarjalo stališče, da gradnja 3. razvojne osi na Koroško ekonomsko ni upravičena. To nas je spodbudilo, da smo se oblikovali v iniciativo. Nismo se zavedali, kakšna pot je pred nami. Postali smo redka, če ne edina iniciativa, ki podpiramo razvoj! Časopis Večer je v enem izmed mnogih člankov o iniciativi zapisal pomenljiv naslov: *»Korošci krenili na neskončno pot za hitro cesto!«*. Ta pot je res dolga, vendar se je v zadnjih letih skrajšala...

V petih letih je mladinska iniciativa z domiselnimi in tudi drznimi akcijami pridobila javno pozornost in si utrdila položaj pogajalca med regijo in državo v prizadevanjih za 3. razvojno os. V tem času smo spoznali vse ministre za infrastrukturo, predsednike vlad, parlamenta, številne poslance, DARS-ovce, sestali smo se s predsednikom republike, bili smo v kontaktu z Brusljem. Nešteto objav in člankov je bilo predstavljenih o našem delu. Sprva lokalna tema, je postala ena glavnih infrastrukturnih tem v državi, o nas se vidi in sliši tudi čez mejo.

Vsak naš odziv v javnosti, posledično pomeni odgovor Ljubljane. To je bistvo našega delovanja. Zato se je sicer po majhnih korakih, a vendarle s koraki naprej, v petih letih pripravil teren, da smo danes tik pred pričetkom gradnje 3. razvojne osi na Koroško.

Od leta 2014, ko cesta ni bila ekonomsko upravičena, ko se je razmišljalo, da se bo cesta gradila morda samo do Velenja, smo si Korošci izborili prostorsko umestitev gradnje štiripasovne hitre ceste. Sprva so nas prepričevali naj se zadovoljimo z dvopasovnico do Slovenj Gradca. Nismo se strinjali in zahtevali smo kar nam pripada. Danes je trasa na relaciji Šentrupert-Velenje-Slovenj Gradec v celoti umeščena v prostor kot štiripasovnica. In to kljub temu, da se je prostorski akt za odsek Šentrupert-Velenje sprejemal več kot 15 let, kar je najdalj trajajoče sprejemanje prostorskega akta v zgodovini Republike Slovenije. Ustavno sodišče pa je ta akt dokončno potrdilo 5. junija letos, prav na drugo obletnico Koroške vstaje – HOČ`MO CESTO! Lani jeseni, so bili po letu 2013 spet odprti postopki za prostorsko umeščanje 3. razvojne osi na odseku Slovenj Gradec – Dravograd – Holmec. O tem smo leta 2014 lahko samo sanjali. Tako se danes do Raven v prostor umešča štiripasovna hitra cesta. Ne bomo je dobili čez noč, imamo pa pot po kateri si jo bomo lahko priborili. Kar pa je najpomembneje, na trasi do Slovenj Gradca se zemljišča odkupujejo in projektiranje aktivno poteka. Tehnično gledano je vse pripravljeno za začetek gradnje že v letošnjem letu.

Za pričetek gradnje je potrebna še »vstopnica« v obliki stabilne finančne konstrukcije projekta, ki je najbolj realna v obliki poroštvenega zakona. Na tem mestu se vračam na začetek svojega govora. Vsi politiki podpirajo to cesto, zato ne vidim težav, da takšen zakon o decentraliziranem razvoju naše domovine, ne bi dobil podpore tako v vladi, kot tudi med poslanci. Ta zakon je še zadnja potrebna zelena luč za pričetek gradnje. Po tem poti nazaj več ni. Sledilo bo obdobje gradnje, naša domača naloga pa bo, da bomo izkoristiti izgradnjo 3. razvojne osi kot priložnost za razvoj in napredek regije.

Informacijski center Mladinske iniciative za 3. razvojno os je presek delovanja iniciative v obdobju petih let. Izpostavljeni so ključni mejniki našega dela. Od ustanovitve na videz nepomembne iniciative v tej stavbi za menoj, ki je v slabem mesecu dni zbrala 5.000 podpisov peticije v podporo gradnji 3. razvojne osi na Koroško. S tem smo dobili mandat za delovanje in s peticijo smo marca 2015 seznanili tudi Vlado Republike Slovenije. Od takrat smo bili na naštetih sestankih, izvajali mnoge aktivnosti, med katerimi posebej izpostavljamo izdelavo posebne študije o Koroški in 3. razvojni osi, s pomenljivim naslovom HOČ`MO CESTO!, ki naniza argumente za gradnjo in s katero smo prepričevali Ljubljano o nujnosti gradnje. To je tudi edina brezplačna in na prostovoljski bazi pripravljena študija, ki je bila narejena za 3. razvojno os. Vse ostale študije, ki sta jih naročila DARS in ministrstvo so bile visoko honorirane in praviloma naročene takrat, ko država ni imela interesa nadaljevati projekta...

Leto 2017 je bilo najbolj turbulentno v času delovanja naše iniciative. V tem letu je iniciativa pripravila semafor v obliki časovnice spremljanja gradnje 3. razvojne osi, ki je predstavljen tudi na televizijskem zaslonu. Ta je bil podlaga, da smo Koroški in Savinjsko-Šaleški regiji ter Ministrstvu za infrastrukturo predlagali podpis protokola v katerem natančno opredelimo časovnico izgradnje, ki temelji na obljubi vlade Mira Cerarja, da se bo gradnja 3. razvojne osi do Slovenj Gradca pričela leta 2019. Ministrstvo je odklanjalo podpis, zato se je zgodila Koroška vstaja – HOČ`MO CESTO! Bil je to prvi protest za koroško hitro cesto, katerega rezultat je bil podpis protokola. Lani, točno na današnji dan se je zgodila še prva zapora ceste v Mislinji in Ljubljani smo zažugali, da pridemo naslednjič v prestolnico.

Razmere se nato umirijo in aktivnosti z novo vlado potekajo nekoliko hitreje. V začetku letošnjega leta so se na trasi pojavili količki in do danes je tehnično gledano vse pripravljeno za gradnjo. Kot že rečeno, zapreti je potrebno še finančno konstrukcijo. V Mladinski iniciativi za 3. razvojno os sporočamo državi, da ne bomo ponoven talec javnega dolga države. Zato do jeseni zahtevamo ureditev stabilne finančne konstrukcije. Ne bomo dovolili, da se nam ponovi zgodba čakanja na 3. razvojno os zaradi problemov pri umeščanju trase do Velenja. Časa je bilo več kot dovolj. Če se v preteklosti Korošcev ni jemalo resno s podanimi obljubami, bodo pristojna ministrstva in DARS zamujeni čas pač morali nadoknaditi. Ura tika taka in konec leta 2019 smo se dogovorili, da se bo 3. razvojna os na Koroško pričela graditi. Od tega ne bomo odstopali. Sicer bomo Korošci primorani državi izstaviti račun za izgubljen čas zaradi slabih prometnih povezav. Da ne govorimo o življenjih, ki jih je vzela katastrofalna cesta.

Informacijski center je bolj kot predstavitev dosedanjega dela, z vključenima TV zaslonoma, namenjen informiranju o aktualnih temah povezanih s 3. razvojno osjo. Na zaslona se je mogoče povezati z oddaljenim dostopom, zato bo vsaka novica, ki jo mladinska iniciativa objavi na svoj portal hitronakorosko.si, odslej vidna tudi na tem zaslonu. Hkrati pa bo info center nov simboličen »dom« mladinske iniciative, kjer se je leta 2014 tudi vse tudi začelo.

Na tem mestu bi se želel zahvaliti vsem, ki sodelujejo z mladinsko iniciativo in ki se zavzemajo za gradnjo 3. razvojne osi. Vzpostavitev informacijskega centra so podprli pokrovitelji: Občina Ravne na Koroškem, SIJ Metal Ravne, Bijol d.o.o., Kopur d.o.o., Infosys d.o.o., Grammer in Televizija Uršlja. Program delovanja Mladinskega sveta Ravne je tudi delno financiran iz sredstev Urada Republike Slovenije za mladino. Zahvala gre lektorici dr. Manji Miklavc in ilustratorju Cirilu Horjaku. Hvala tudi našemu skrivnostnemu oblikovalcu mnogih celostnih grafičnih podob iniciative. Pravi, da se bo nekoč razkril. 😊

Na tem mestu se želim zahvaliti tudi članom iniciative, ki so kadarkoli sodelovali. Žal vseh danes ni med nami, se jim pa bomo kasneje poimensko zahvalili. Zahvala koroškim občinam za sodelovanje, prav tako Mestni občini Velenje ter obema gospodarskima zbornicama Koroške in Savinjsko-Šaleške regije. Zahvala za sodelovanje gre tudi obrtno-podjetniškim zbornicam ter prejšnjim in sedanjim koroškim poslancem. Hvala medijem, ki vedno znova poskrbite, da so naša sporočila vidna in slišana. Zahvaliti se želim tudi vsem glasbenikom, ki s svojimi nastopi, celo z novimi ali prirejenimi skladbami sodelujete z nami in pomagata v prizadevanjih za 3. razvojno os. Hvala tudi moderatorju današnje prireditve Juriju Berložniku.

Spoštovani!

Danes ne odpiramo samo našega informacijskega centra, dobili smo tudi himno mladinske iniciative *Zemlja Koroška*. »Ljudje ponosni z ramo ob rami, pod Peco in Uršljo, smo mi gospodarji.« pravi himna avtorja Božidarja A. Koleriča in naj nam bo to vodilo tudi naprej. Korošci se moramo skupaj in vztrajno boriti, da bomo dobri gospodarji na svojem!

Hvala lepa vsem, ki ste prišli pozdraviti naše delo in novo pridobitev!

Korošci HOČ`MO CESTO!